

Morena wa Noha

“Morena wa Noha” e hlahella ho *Madiba Magic: Nelson Mandela’s Favourite Stories for Children*, e phatlaladitsweng ke Tafelberg. Kgatiso ena ya pale e fetoletswe ke Hilda Mohale. Ditshwantsho ka Niki Daly.

NANDI O NE A FUTSANEHILE HAHOLO. Monna wa hae o ne a hloka hantse mme o ne a sena bara ba ka disang dikgomo mme a ena le moradi a le mong ya ka thusang masimong.

Lehlabula, ha difate tsa *umdoni* di tletse dipalesa tse lero, yena le moradi wa hae ba ne ba tjheka amadumbe ho ya jelella ka bohobe ba poone. Empa ka nako ya hwetla, ha dipalesa di shwele, o ne a bokella monokotshwai wa *umdoni*, o perese o tswekere, mme a o fa baahisane ba hae hore bona ba mo fe sehwa sa podi kapa dinkgo tse tletseng mafi a lebejana.

Ka tsatsi le leng le tjhesang Nandi a theosetsa nokeng jwalo ka tlwaelo ho ya bokella monokotshwai e perese, empa a se ke a fumana letho. Ho ne ho se le ha e le monokotshwai o le mong o bonahalang – le ha o le mong.

Hanghang a utlwa molodi o moholo, molodi o moholo o tshosang. Ha a sheba hodimo, a bona noha e kgolohadi e mahlo a matala e ikgaretse ka kutu e kgubedu ya sefate, hlooho ya yona e ntse e potapota pakeng tsa makala. E ne e ja monokotshwai kaofela.

“O utswa monokotshwai wa ka,” a hoeletsa. “Hei wena Noha, o utswa monokotshwai wa ka. Jwale ke tla fa batho eng hore ke tle ke fumane dihwapa ha wena o qeta ditholwana tseo kaofela?”

Noha ya letsa molodi hape mme ya qalella ho theosa ka kutu ya sefate. Nandi o ne a tshohile, empa ha a ne a ka matha o ne a sa tlo ba le monokotshwai hohang.

“O tla mpha eng ha nka o fa monokotshwai wa *umdoni*?” ya hweshetsa. “Ha nka tlatsa seroto sa hao, na o tla mpha moradi wa hao?”

“Ee,” ha araba Nandi, “Ke tla o fa moradi wa ka hona bosiu bona. Ha feela o ka ntumella hore ke tlatse seroto sa ka ka ditholwana tse perese.”

Empa eitse hang ha seroto sa hae se tletse mme Nandi a le tseleng e lebang lapeng, a qala ho thothomela ha a nahana tshepiso eo a e entseng. O ne a ka fana jwang ka moradi wa hae ho sebopuwa se tshabehang hakaalo? O lokela ho etsa bonnete ba hore Noha ha e tsebe moo a dulang teng. A se ke a ya hae ka kotloloho ha a tloha moo, a re mohlomong noha e mo shebile.

A tshela noka moo metsi a neng a sa teba ho ena le majwe mme a kena ka morung o lebopong le ka nqane, a nyenyelepa a kgutsitse pakeng tsa difate tsa leoka. O ne a sa tsebe hore leoka le lelelele le tabotse mose wa hae wa letlalo mme sekgetjhana sa letlalo se tshwasehile sefateng.

A tsamaya jwalo ka hloko a kgutsitse hara lehlaka, a butse mahlo a hlokometse Kwena, mme a feta ka hara metsi a letamo le tebileng. O ne a sa tsebe hore ho na le monokotshwai o perese o motenya o weleng serotong sa hae mme o ne o phaphaletse kamora hae ka metsing.

A nanya jwalo a lebile seolo se seholo sa bohlwa. Ha a se a le ka nqane ho sona, o ne a se a sa bonahale ho tloha difateng tsane tsa *umdoni*. Empa leoto la hae la tshwaseha monyako wa thanele ya sephiri ya Tadi ya Metsi. O ne a sa tsebe hore o siile difaha tse tharo tse weleng sefaheng sa leoto di le fatshe mobung o mosootho.

Qetellong a fihla tlung ya hae mme a hoeletsa moradi wa hae, “Ngwanaka, ke entse ntho e mpe ka ho fetisisa. Ke tshepitsitse ho fana ka wena ho Noha bakeng sa seroto sa ditholwana tse perese.” Yaba o a bokolla.

Ka nako eo, Noha o ne a theohile sefateng a latetse Nandi. Hlooho ya hae e ntse e eya kwana le kwana, ho fihlela a bona sekgetjhana sa letlalo moutlweng mme a tseba hore o lokela ho ya kae.

A nna a isa hlooho ya hae kwana le kwana hape, ho fihlela a bona monokotshwai o butswitseng o perese o phaphalletse letamong le tebileng mme a tseba hore o lokela ho ya kae.

A nna a isa hlooho ya hae kwana le kwana hapehape, ho fihlela a bona difaha tse tharo di le monyako wa thanele ya Tadi ya Metsi mme a tseba hore o lokela ho ya kae.

Hang ha Nandi a qala ho bokolla, ha ba le modumo o moholo wa molodi monyako wa ntlo ya hae mme Noha ya hahabela ka tlung, mme ya fihla ya ikgara ka mmele wa yona o molelele o botala bo boputswa.

“Tjhe! Tjhe!” Nandi a lla. “Ke ne ke sa tiisa ha ke o tshepisa. Nkeke ka kgona ho o fa moradi wa ka.”

Moradi wa hae a sheba hodimo. Mahlo a hae a sootho a ne a le bonolo a sa tshabe letho.

“Tshepiso ke tshepiso, Mme,” a rialo, “O tla tlameha ho fana ka nna ho Noha.” A phahamisa letsoho mme a pholla hlooho e botala bo boputswa. “Tloo kwano,” a rialo, “ke tla o batlela dijo.” Yaba o lata nkgo e tletseng mafi a matenya a lebejana a efa hore e nwe. Mme a mena kobo ya hae a etsetsa monga hae wa noha bethe ya ho robala.

Hara bosiu Nandi a phaphama. O ne a tsoswa ke eng? Na Lengau le ne le kgohlela? Na Phiri e ne e binela kgwedi? Ho ne ho ena le ntho e mo tsositseng. A mamela hape. Mantswe. O ne a utlwa mantswe. E ne e le moradi wa hae ya buang. Empa lentswe le leng e ne e le la mang? Lentswe le tebileng, le matla?

A nanya ho tswa ka hara dikobo tsa hae. O ile a bonang? Na o ne a ntse a robetse a phofa? Haufi le moradi wa hae ho ne ho dutse mohlankana e motle, e molelele, ya sootho le ya matla. O ne a shebahala jwalo ka mora wa morena, mohlomong ke morena ka boyena. Moradi wa hae o ne a loha sefaha sa molaleng, a etsa paterone ya lenyalo ka difaha tse mebalabala. Mme mohlankana eo o ne a ntse a bua le yena ka lentswe le bonolo le tletseng lerato ha a ntse a sebetsa.

Nandi a sheba hodima kobo e mennweng moo Noha e neng e robaditswe teng. Hodima yona ho ne ho dutse letlalo le lelelele le ikgarileng le botala bo boputswa. A le phamola mme a le lahlela ka hara mollo o neng o tuka bohareng ba ntlo.

“Jwale thohako e tlositswe,” ha bua morena wa noha. “Hobane morwetsana ya lokileng o ile a nkutlwela bohloko mme mosadimoholo wa sethoto o tjhesitse letlalo la ka.” Empa le ha a ne a bua mantswe a boima jwalo, o ne a bososela ha bonolo le Nandi.

Nandi jwale o na le ditlohoto tse tharo – moshanyana ya disang dikgomo thoteng le bananyana ba babedi ba thusang ho hlaola leholo hara dijalo tsa poone le ho tjheka *amadumbe*. Jwale ha a sa hloka ho ya bokella monokotshwai wa *umdoni*, hobane jwale ho se ho ena le dijo tse lekaneng bohle.

It starts with a story...

www.storypoweredschools.org

www.storypoweredschools.mobi

www.nalibali.org

www.nalibali.mobi